

НАПРЯМИ РОБОТИ В ДИТСАДКУ З ПИТАНЬ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

*Діхтяренко О. В.
м. Полтава*

Анотація. Приймаючи від батьків їхній найдорожчий скарб – дитину, працівники дитсадку мають створити комфортні, безпечні умови для її розвитку, озброїти малюка необхідними знаннями, вміннями, навичками, і, звісно, заручитися підтримкою родин. Для цього в закладі має бути налагоджена система роботи з безпеки життєдіяльності як з дітьми, так і з дорослими, які ними опікуються.

Ключові слова: безпека життєдіяльності, безпечне середовище, безпека, небезпека.

Щоб людина почувалася впевнено та безпечно в дорослому житті їй потрібно змалечку навчити цінувати власне життя і його неповторність. Один з пріоритетів сучасної дошкільної освіти – формування у малят основ безпечної поведінки у навколишньому середовищі, а також відповідальність та свідоме ставлення до власного здоров'я.

Небезпечні чинники:

- фізичні: побутові травми, побутова хімія, опромінення мобільним телефоном, перебування перед екраном телевізора чи комп'ютера, забруднення середовища, шкідлива їжа, куріння поблизу дитини тощо;

- психологічні: відсутність комфортного соціального середовища, насилля, відвертої сексуальності, споживацького способу життя, вживання батьками алкоголю, наркотиків, куріння та ін.

Це та інше наносить дитині психоемоційні травми, що спричиняють цілий спектр захворювань і деструктивну поведінку (негативізм, істерики, агресію), які в подальшому позначаючись вже у дорослому житті.

Віддаючи доньку або сина до дитячого садка, батьки довіряють педагогам найцінніше. На вихователів покладається велика відповідальність – не лише розвивати, виховувати, навчати дитинну, а насамперед оберігати її життя і здоров'я.

Отже, кожен працівник дитячого садочку має володіти основними знаннями та вміннями з безпеки життєдіяльності: знати правила поведінки у небезпечних ситуаціях, чинники можливих ризиків у довкіллі, вміти надавати невідкладну допомогу тощо.

Для підвищення професійної майстерності педагогів та інших працівників дитсадку має проводитися певна робота.

Заходи, які ми можемо провести в дитячому садку:

- педагогічні ради на такі теми, як: «Безпечні умови життєдіяльності дітей у дошкільному закладі», «Профілактика дитячого травматизму», «Як ми маємо діяти при пожежі»;

- періодично проводити інструктажі з техніки безпеки: «Дотримання правил безпечної поведінки під час проведення заходів за межами дитсадку», «Безпека в басейні», «Техніка фізичних вправ та безпека під час використання тренувального обладнання»;

- семінари: «Ознайомлення дошкільнят з правилами безпечної поведінки у природі», «Правила дорожнього руху для маленьких пішоходів».

- практичний тренінг: «Евакуація дітей і працівників з приміщень закладу».

- інтерактивна гра: «Дитина і вулиця».

- оформлення тематичних стендів та санітарних бюлетенів: «Перша медична

допомога при порізах та забиттях», «Дитина у світі природи».

- розроблення методичних рекомендацій: «Як уберегти дітей від застуди та грипу», «Здоров'я дитини».

- облаштування виставок: «Пожежники – у боротьбі з вогнем».

Керівництво разом з відповідними службами має систематично контролювати дотримання санітарно-гігієнічних норм, правил протипожежної та особистої безпеки на території закладу.

Як же зберегти здоров'я дітей? З перших років життя допитливість малят, активність у пізнанні навколишнього світу можуть інколи становити небезпеку для них. На жаль, формування безпечної поведінки найчастіше розуміють як цілу низку заборон. При цьому дорослі, які люблять дітей, опікуються ними, не помічають, як часто вони повторюють слова: «не можна», «відійди», забуваючи, що тільки слухні та вчасні поради дорослих можуть справді допомогти дитині вберегти своє життя, зміцнювати здоров'я, усвідомлювати, що гратися можна не скрізь і не завжди, і що деякі заборони та правила – не примхи батьків і педагогів, а життєва необхідність. Ми з вами маємо зробити все для того, щоб кожна дитина була здоровою та постійно перебувала у безпечних умовах.

Ми повинні дати дитині відповідні знання, прищепити вміння й навички безпечної поведінки. В ідеалі ваша дитина:

- диференціює поняття «безпечне» і «небезпечне», усвідомлює важливість безпеки життєдіяльності (власної та інших людей);

- знає правила безпечного перебування вдома, у дошкільному закладі, на вулиці, на воді, на льоду, на ігровому, спортивному майданчиках;

- орієнтується у правилах поведінки з незнайомими предметами та речовинами; пожежної та електробезпеки; користування транспортом; в основних знаках дорожнього руху; знає та може скористатися номерами телефонів основних служб допомоги (пожежної, медичної, міліції); знає до кого можна звернутись у критичній ситуації; володіє навичками безпечної поведінки в разі проявів агресивності з боку однолітків або дорослих.

Основним завданням вихователя є навчити випускника дошкільного навчального закладу чітко диференціювати поняття: «безпека» і «небезпека», «безпечне» і «небезпечне», які мають поповнити активний словник дитини й стати дієвими правилами поведінки.

Що ж означають ці поняття? Чи розуміє їх дитина?

Небезпечний – такий, що завдає шкоди організму людини.

Які ж чинники найчастіше становлять небезпеку для життєдіяльності дитини? Спробуємо виокремити ті, з якими дитина стикається найчастіше.

Чинники, які найчастіше становлять небезпеку для дітей:

- Неблагополучні сім'ї, в яких можливі такі негативні явища, як насильство над дітьми (фізичне, психічне, емоційне), бездоглядність, знуцання тощо.

- Діти вулиці, безхатки-дошкільники за живих батьків: негативний вплив підлітків девіантної поведінки; використання дітей дошкільного віку дорослими безхатками, залучення їх до протиправних вчинків з негативними наслідками.

- Незнання дітьми правил дорожнього руху.

- Незнання дошкільниками правил пожежної безпеки.

- Небезпеку для дошкільнят можуть становити ситуації: «сам удома», «сам на воді» (на річці, ставку, озері, морі), «сам у лісі» без догляду дорослих.

- Небезпека подекуди чатує на дитину і в ситуації «дитина – незнайомий дорослий».

Як досягти безпеки дітей?

Важливе значення у формуванні навичок безпечної поведінки у дітей та

свідомого ставлення до свого здоров'я відіграє раціональний добір форм та методів педагогічної роботи, що відповідають віковим особливостям вихованців. Дошкільники сприймають навколишній світ і себе в ньому передусім, на емоційному рівні, а вже потім засвоюють знання, вправляються у вміннях, збагачуючи власний досвід.

Звичайно, починати треба з просвітницької роботи як серед батьків так і серед дітей.

Формування відповідального ставлення до власної безпеки має відбуватися на всіх етапах життя людини, а розпочинати його варто з раннього дитинства. Основна місія педагогів і батьків захищати та оберігати дитину. Також дуже важливо – підготувати її саму до реального життя, насиченого різними подіями, зустрічами, ситуаціями, подекуди небезпечними. Звичайно ж, максимального ефекту можна досягти, якщо в діяльності педагогічного та батьківського колективів буде відпрацьовано єдину стратегічну лінію.

Що ж таке безпека дитини і які обов'язки дорослих?

Безпечний – не завдає шкоди організму та стану здоров'я. Насамперед, це захищеність від будь-якої небезпеки: предметів, речовин, людей, непередбачуваних ситуацій та іншого, що може становити загрозу здоров'ю та життю. В дошкільному віці цей захист мають здійснювати дорослі: педагоги і батьки. Постійне перебування дітей у їхньому полі зору та підтримання тісного контакту з ними – певна гарантія особистої безпеки кожного вихованця.

Регулюють питання охорони праці та безпеки життєдіяльності дітей у дошкільному навчальному закладі наступні нормативно-правові акти:

- Закон України «Про правові засади цивільного захисту»;
- Закон України «Про цивільну оборону України»;
- Закон України «Про охорону праці»;
- Закон України «Про охорону дитинства»;
- Закон України «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру»;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про дошкільний навчальний заклад» від 12.03.2003р. № 305;
- Закон України «Про дошкільну освіту».

Зокрема, у статті 11 Закону України «Про дошкільну освіту» зазначено так:

Дошкільний навчальний заклад:

- створює безпечні та нешкідливі умови розвитку, виховання та навчання дітей, режим роботи, умови для фізичного розвитку та зміцнення здоров'я відповідно до санітарно-гігієнічних вимог та забезпечує їх дотримання;
- формує у дітей гігієнічні навички та основи здорового способу життя, норми безпечної поведінки;
- сприяє збереженню та зміцненню здоров'я, розумовому, психологічному й фізичному розвитку дітей.

Тож завдання батьків, родичів та вихователів – вберегти дитину від негараздів і цим самим закласти фундамент для її здорового психічного розвитку, допомогти рости повноцінною і щасливою.

Список використаної літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). Затверджений наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 615 від 22.05.2012 р.
2. Резніченко І. Вберегти найдорожче: напрями роботи в дитсадку. Дошкільне виховання. 2013. № 4. С. 10–13.
3. Формування компетенції з питань безпеки життєдіяльності у дітей дошкільного віку в світлі Базового компонента дошкільної освіти. URL: <http://www.korsundruzha.ck.ua>.